

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Biskupské gymnázium Jana Nepomuka Neumanna

Jirsíkova 5, České Budějovice, PSČ 370 21

Identifikátor školy: 600 008 088

Termín konání komplexní inspekce: 7. – 11. leden 2002

Čj.	071 271/02-2053
Signatura	kg1zv401

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Biskupské gymnázium J. N. Neumanna, Jirsíkova 5, České Budějovice bylo zřízeno 1. listopadu 1990 zřizovací listinou čj. 1488/1990 ze dne 23. 10. 1990. Zřizovatelem školy je Biskupství českobudějovické, Biskupská 4, České Budějovice. Do sítě církevních škol bylo zařazeno rozhodnutím MŠMT ČR ze dne 21. 6. 1991, čj. 17100/91-21. Škola je v působnosti MŠMT ČR, řídí se obecně platnými předpisy a kodexem kanonického práva. Výuka probíhá podle osnov a učebních plánů schválených MŠMT ČR. V oblasti výchovy je kladen v souladu s učením římskokatolické církve důraz na křesťanskou etiku.

Kapacita školy je 660 žáků. Stav je naplněn. Součástí školy je domov mládeže s 90 ubytovanými žáky a školní jídelna s kapacitou 750 strážníků. Spádovou oblastí školy je celý Jihočeský kraj. Žáci pocházejí ze všech okresů, někteří i z jiných krajů.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Časová dotace hodin odpovídá realizovaným učebním plánům. Jedna hodina ve třídách s vyšším počtem žáků je v zájmu efektivity výuky a v souladu s kompetencemi ředitele dělena. Výuka je koncipována s výhledem na budoucí celostátní maturitní zkoušky. Obsahem výuky žáků, kteří plní ve škole povinnou školní docházku, je zejména systemizace znalostí z mluvnice, upevňování pravopisných dovedností, rozvoj komunikativních dovedností a orientace v soudobé literatuře. Tím jsou žákům vytvářeny vhodné předpoklady pro zbývající čtyři roky studia, během nichž jsou vedeni k chápání tendencí současné české morfologie, ke zvyšování jazykové kultury, jsou prohlubovány jejich znalosti o tvaroslovném systému českého jazyka. V maturitních ročnících je výuka pojímána jako příprava k maturitě. Literatura probíhá v úzké součinnosti s jazykovou výchovou, zejména s její slohovou složkou. Výuka je zaměřena na práci s díly současné i historické literatury i na problémy soudobého literárního a kulturního života. Důraz je v historických souvislostech kladen na otázky kulturní, etické, náboženské. Konkrétní výběr učiva v tematických plánech jednotlivých vyučujících je v souladu s platnými učebními osnovami. Plány nejsou koordinovány, s vyučujícími je nikdo nekonzultuje. Vedení školy je využívá pro kontrolu při hospitacích, zda učitelé dodržují deklarované rozvržení učiva. Metodou, jak zjistit kvalitu práce jednotlivých vyučujících, je pro ředitele školy hospitace. Úroveň znalostí žáků si ověřuje při maturitní zkoušce, které se účastní jako místopředseda maturitní komise.

Výukové cíle stanovené pro jednotlivé hodiny odpovídaly v kontextu výuky standardu vzdělávání, byly v souladu se zásadami soustavnosti a spojování teorie s praxí. Plánování hodin jednotlivými vyučujícími bralo v úvahu téměř vždy úroveň jednotlivých tříd. Dostatečně však nebylo promyšleno, aby se do práce začleňoval vysoký počet žáků.

Všichni vyučující mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. S vyučováním českého jazyka mají dlouholeté zkušenosti, což příznivě ovlivňovalo kvalitu vyučování. Jeden z učitelů využil svou erudici a je autorem učebnice literatury, podle níž pracuje. Hodiny proběhly v běžných třídách, nepodnětně upravených. Někteří vyučující používají pro domácí přípravu žáků a k zadávání úkolů výpočetní techniky a internetu. V hodinách byl účelně využit zpětný projektor, magnetofon a video. Vyučující odkazují žáky na internet jako prostředek k získávání aktuálních informací.

Obsah vyučování a používané formy práce respektovaly věk žáků. Značný důraz byl ve sledovaných hodinách kladen na výchovnou stránku vyučování. Ve vzdělávací složce

vyučování rozšiřovali žáci svou slovní zásobu za pomoci slovníků nebo odhadu významu slova. V literární výchově byla v některých hodinách zjevná, ne vždy úspěšná, snaha neredukovat výuku jen na sdělování, ale využít kreativitu žáků, hledat duchovní rozměr literárních děl. V nižších ročnících víceletého gymnázia byly hodiny naplánovány tak, aby žáci využívali svého potenciálu. Teoretické učivo bylo po nich vyžadováno v přiměřeném množství. Hlavními výukovými metodami na čtyřletém gymnáziu a ve vyšších ročnících víceletého gymnázia byl výklad, přednáška a řízený rozhovor. Někteří učitelé výklad i dialogy zatěžovali přemírou vlastních sentencí a hodnocení. Sledované literární hodiny byly většinou organizovány jako frontální práce s celou třídou. Výklad byl dokumentován bohatým materiálem a ukázkami z děl probíraných autorů. Žáci si během něho činili poznámky. Učivo bylo sdělováno a přednost byla dávana vyučování preferujícím paměť žáků. Aplikace poznatků a dostatečné procvičení látky byly žákům umožněny v menším počtu hodin. Nedařilo se vždy využívat okamžité zpětné vazby, neboť pochopení látky bylo ověřováno zřídka. Ve všech sledovaných mluvnických hodinách žáci poznávali strukturu českého jazyka a základní slovtvorné procesy. Skladba byla pojata tak, aby žáci pochopili, že jim slouží ke zkvalitnění jejich výpovědí. Učivo bylo bezprostředně aplikováno v praxi. Vyučující okamžitě reagovali na chyby žáků a dávali jim čas na procvičování.

Na hodinách se mnohdy podíleli svými referáty i žáci. Prokazovali při tom, že se umějí nad literárním dílem zamyslet, dovedou s použitím nabytých znalostí dílo zařadit, rozebrat text, jsou schopni srovnávat díla různých autorů. Účelně využívali dalších zdrojů informací i podle vlastního výběru. V hodinách, ve kterých k tomu dostali příležitost, byli pilní a plně zaujatí prací. Prokazovali, že mají dobrou slovní zásobu k tomu, aby uměli vést diskusi, oponovat, zdůvodňovat. Dovedli hovořit na zadané i volné téma, formulovat osnovu slohových útvarů. Nedostatečná péče byla vyučujícími věnována péči o kultivovaný verbální projev žáků.

Znalosti žáků byly hodnoceny objektivně. Testy jako podklad pro klasifikaci jsou užívány jako jedna ze součástí hodnocení. Žáci jsou informováni o pravidlech jejich vyhodnocování. Objektivně byly klasifikovány i písemné maturitní práce. Písemná hodnocení opravujících byly výstižná. V závěru hodin nebylo vždy prováděno zhodnocení společné práce, žáci se nedozvídali, zda byli úspěšní, či ne.

Žáci se úspěšně zúčastňují literárních soutěží. Jejich literární práce jsou publikovány. Účastní se Olympiády z českého jazyka.

V hodinách vládla tolerantní atmosféra. Prostor pro vyjadřování názoru žáků byl vytvářen téměř ve všech hodinách. Pokud žáci názor vyjádřili, byl respektován. Vyučující vždy brali v úvahu jejich osobnost. Do hodin vnášeli duch křesťanství, někteří se snažili rozvíjet se žáky dialog. Působili na ně pozitivně. Přispívali k jejich duchovnímu a morálnímu rozvoji. Snažili se je chválit. Byli příkladem vědomostmi, spisovnou mluvou a pracovním zaujetím

Některé z hodin byly hodnoceny jako příkladné, v několika byly zjištěny výrazné nedostatky. Většinou měly hodiny průměrnou úroveň. Celkově měla výuka průměrnou úroveň.

Matematika

Dotace hodin předmětu odpovídají schváleným učebním plánům pro jednotlivé studijní cykly. V posledních dvou letech studia navštěvují žáci s hlubším zájmem o předmět volitelný seminář z matematiky. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami pro gymnázia. Členění učiva do jednotlivých ročníků je výsledkem práce předmětové komise, stejně jako stanovení povinného obsahu učiva a minimální náročnosti v úrovni úloh, které odpovídají minimální časové dotaci dané učebním plánem. Vyučující vypracovávají vlastní časově tematické plány, v nichž zohledňují výši dotace a vlastní metodické a didaktické přístupy. Podle aktuálního stavu třídy volí náročnost zadávaných úloh a zařazování doporučeného rozšiřujícího učiva. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že časové plány učiva byly v době inspekce

plněny.

Na výuce matematiky se v tomto školním roce podílí 7 vyučujících. Všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V nižších třídách víceletého gymnázia vyučují učitelky s předchozí praxí na základní škole. Vyučující tvoří dobře spolupracující kolektiv, vzájemně si sdělují zkušenosti a porovnávají výsledky své práce. Výuka probíhá v klasických kmenových třídách. Učitelům jsou k dispozici potřebné pomůcky i didaktická technika. Žáci používají učebnice, na kterých se vyučující sjednotili v rámci předmětové komise. V hodinách výpočetní techniky, které probíhají v odborných učebnách, se žáci seznamují s některými výukovými programy (např. Cabri).

Hospitace proběhly u všech vyučujících. Hodiny měly srovnatelnou úroveň. Všechny svědčily o bezprostřední přípravě vyučujících a splnily své cíle. Volba vyučovacích metod byla volena v závislosti na stanoveném cíli hodiny a věku žáků. Při řešení úloh byl slovně naznačen postup řešení a pak byla vyučujícími podporována samostatná práce žáků. Při ní se učitelé žákům individuálně věnovali, přecházeli do role pozorovatele a pomocníka. Výsledkem systematického individuálního přístupu k žákům prvních ročníků studijních cyklů je sjednocení jejich rozdílných dovedností a znalostí ze základních škol. Žáci jsou zvyklí prezentovat výsledky své práce a obhajovat ji. Neostýchají se hovořit o problémech při řešení úloh a společně rozebírají nejčastější chyby. Při výkladu nové látky byli žáci vyučujícími dovedeni k formulaci nového poznatku. Schopnost abstrakce se projevila zřetelně u žáků ve vyšších ročnících.

Žáci jsou v hodinách vedeni k odpovědnosti za svou práci, k sebekontrolě a sebehodnocení. Častým motivačním prvkem je poukazování na možnost matematizace reálných situací a zohledňování mezipředmětových vztahů. Účelnou organizací práce udrželi vyučující pozornost žáků a jejich zájem o práci po celou hodinu. Žáci jsou slovně hodnoceni motivačním způsobem. Hodnocení není hledáním chyb, ale je hodnocen vývoj žakových schopností. Čtvrtletní písemné práce jsou zadávány v souladu s osnovami. Každoročně se několik žáků zúčastní matematické olympiády. Učitelé jsou žákům k dispozici mimo vyučování v pravidelných konzultačních hodinách.

Odborné předmětové i pedagogické kompetence všech vyučujících jsou na vysoké úrovni. Učitelé vedou systémem výuky žáky k neustálé komunikaci a vzájemné spolupráci. Učí je toleranci. Se žáky jednájí přátelsky, zachovávají si však potřebnou autoritu.

Vzdělávání v matematice mělo velmi dobrou úroveň.

Cizí jazyky

Hospitovány byly předměty anglický jazyk a německý jazyk. Časové dotace předmětů odpovídají schváleným učebním plánům pro osmiletý, šestiletý a čtyřletý cyklus. Výuka jednoho cizího jazyka je rozšířena ve čtyřletém a osmiletém cyklu o nepovinné hodiny, a to v prvních dvou ročnících čtyřletého cyklu a v 1., 2. a 5. ročníku osmiletého cyklu. V rámci disponibilních hodin je rozšířena výuka 1. cizího jazyka (němčiny) v šestiletém cyklu, 2. cizí jazyk se zde vyučuje až od 3. ročníku. V posledních dvou ročnících studia si mohou žáci volit semináře z 1. a 2. cizího jazyka v rozsahu 4 hodin týdně. Takovým způsobem je v šestiletém cyklu zajištěna časová dotace 1600 vyučovacích hodin, což je minimální rozsah pro skládání zkoušky na Německý jazykový diplom. Tuto zkoušku mohou skládat i ve čtyřletém cyklu, pokud žák během studia absolvoval alespoň půlroční studijní pobyt v německy mluvící zemi. Výuka v jednotlivých ročnících probíhá podle časově tematických plánů, které jsou v souladu s učebními osnovami. Je plánována tak, aby byla zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky.

Všichni učitelé zajišťující výuku německého a anglického jazyka mají požadovanou odbornou

a pedagogickou způsobilost. Pouze jedna učitelka je bez pedagogické způsobilosti. Kvalita výuky není touto skutečností ovlivněna. Ve škole dále působí i zahraniční lektori, dva pro výuku němčiny a jeden pro výuku angličtiny. Vedení školy podporuje a umožňuje další vzdělávání učitelů. Ti využívají programové nabídky Jihočeské univerzity, Pedagogického centra, Britské rady a nadace Sokrates. Vzdělávání učitelů podporuje a vyžaduje i německá strana. To vše se odráží ve vynikající jazykové úrovni všech vyučujících.

Škola není vybavena učebnou cizích jazyků. Předmět je vyučován ve kmenových třídách. Učebny jsou prostorné čisté a působí skromným dojmem. Učitelé si do hodin nosí potřebné materiály a pomůcky. Výuka je vhodně doplňována časopisy, aktuálními novinovými články a texty z internetu, literárními texty, nahrávkami a jinými materiály. Žáci pracují s učebnicemi, které doporučí vyučující. Ve škole jsou dále žákům k dispozici sbírky s dalšími studijními prameny.

V hospitovaných hodinách dbali vyučující na dodržování psychohygienických zásad. Členění a tempo hodin odpovídaly věku a možnostem žáků. Potřebné organizační pokyny byly zpravidla jasné a srozumitelné. Výuka byla vedena v cizím jazyce. Učitelé kladli důraz na správnou výslovnost žáků. V hodinách byly zařazeny variabilní metody práce. Žáci měli dostatek prostoru pro samostatné a aktivní učení, byli vedeni k přemýšlení a mohli vyjádřit své názory, popřípadě je zdůvodnit. Hodiny s frontální výukou se vyskytly pouze okrajově. Ve třídě 3. A se učitelce příkladným způsobem dařilo zapojit do výuky nevidomou žákyni. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Jako motivačního prvku využívali učitelé pochvaly a ve výuce se pozitivně projevovali i jejich vlastní zaujetí. Učivo bylo často aplikováno na běžné životní situace, v nichž měli žáci možnost rozvíjet své komunikativní kompetence. Učitelé vhodným způsobem analyzovali chyby žáků a žákům se dostávalo bezprostřední zpětné vazby. Velmi pěkně pracovala s chybou učitelka angličtiny ve třídě 1. C. Učitelé měli dostatek podkladů pro pololetní klasifikaci. Testování probíhalo obvyklými formami. Zadávané testy vycházely z probraného učiva, byly metodicky různorodé a všestranné. Hodnocení bylo objektivní a zdůvodněné. V německém semináři probíhalo hodnocení vzorových prací samotnými žáky ve spolupráci s rodilým mluvčím. Žáci tak měli možnost seznámit se s obecnými chybami a s kritérii hodnocení pro písemnou část zkoušky Německého jazykového diplomu.

V hospitovaných hodinách panovala pracovní atmosféra. Vyučující se chovali k žákům vstřícně a s přiměřenou tolerancí. Žáci měli často možnost pracovat ve skupinách, což napomáhalo rozvíjení jejich smyslu pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Měli dost prostoru pro vlastní tvořivost a učitelé respektovali jejich návrhy a nápady. Úroveň verbální komunikace žáků byla velmi dobrá.

Hospitovány byly i zkoušky k získání Německého jazykového diplomu, které v době inspekce na škole probíhaly. Z průběhu zkoušek jednoznačně vyplynula jednak jejich náročnost, která je ve srovnání s maturitní zkouškou podstatně vyšší, a dále skutečnost, že příprava k této zkoušce je cílená a systematická už od prvního ročníku studia.

Celkově byla kvalita výuky cizích jazyků hodnocena jako vynikající.

Informatika a výpočetní technika

Časová dotace vyučovaného předmětu odpovídá schváleným učebním plánům. Při vytváření tematických plánů učitelé spolupracují v rámci předmětové sekce. Kontrolou třídních knih maturitních ročníků za minulý školní rok bylo ověřeno, že probrané učivo bylo v souladu s učebními plány. Při výuce z organizačních důvodů odpadlo bez náhrady větší množství hodin. V současném školním roce hodiny neodpadají a výuka postupuje podle tematických plánů.

Předmět vyučují 4 učitelé. Hospitace se uskutečnily u všech vyučujících ve čtyřletém i víceletém studiu. Vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilí pro výuku. Tři vyučující mají dlouhou pedagogickou praxi, jeden vyučující je začínající.

Informatika a výpočetní technika se vyučuje ve třech velmi dobře vybavených odborných učebnách. Ve velké učebně slouží k výuce 10 pracovních míst s osobními počítači s procesory Celeron 466 MHz a operační pamětí 64 MB. Pracovní postupy je možné demonstrovat z učitelského počítače s připojenou velkou televizní obrazovkou. V další učebně je umístěno 10 počítačů s procesory Pentium 150 MHz a operační pamětí 32 MB. Každý žák má své pracoviště, ale učebna není dostatečně prostorná. Škola pro výuku dále využívá velkou učebnu v základní škole (dále jen ZŠ) vybavenou 12 osobními počítači s procesory Pentium I a II a operační pamětí 32 a více MB. Ke kvalitě výuky v učebně přispívá možnost zobrazení z počítače pomocí videodataprojektoru na plátno. Široké možnosti projekce jsou využívány i v jiných předmětech. Tento způsob velmi zefektivňuje práci učitele a usnadňuje pochopení učiva. Počítače pracují v operačních systémech Windows 9x a jsou propojeny počítačovou sítí se školními servery. Žáci mohou využívat několika tiskáren, 2 scannery a digitální fotoaparát. Přístup na internet je umožněn pomocí bezdrátového připojení. V odpoledních hodinách mají žáci přístup do učebny včetně internetu zdarma. Kvalitu výuky příznivě ovlivňuje dělení tříd na 3 – 4 skupiny. V jedné skupině pracuje nejvýše 10 žáků. V učebně ZŠ učitel pravidelně mění zasedací pořádek tak, aby se žáci střídali u výkonnějších počítačů.

V úvodu hospitovaných hodin seznámili vyučující žáky s organizací a cílem hodiny. Po stručném prověření dosavadních znalostí a dovedností plynule přešli k výkladu nové látky. Převládá frontální výklad, v některých hodinách byl využit řízený rozhovor. Výklad začínajícího učitele byl jednotvárný, žáci jednotlivé kroky procvičovali, ale někdy zůstávali dlouhou dobu pasivní. Vyučující postupovali v logických krocích, jejich pokyny byly jasné a srozumitelné. Učitelé k žákům přistupovali individuálně, rychleji zadávali další úkoly. Při výuce v budově ZŠ se žáci aktivně zapojovali do výuky. Při zpracování souborného úkolu pracovali samostatně a při řešení problémů spolupracovali navzájem. Učitel jejich postup korigoval. Při demonstraci pracovních postupů byl velmi vhodně využit videodataprojektor. V hodinách v budově gymnázia se počítač s televizní obrazovkou využíval pouze v jedné hodině. V některých hodinách nebyl dostatek času na procvičení učiva, často chybělo závěrečné shrnutí látky a zhodnocení výkonu třídy. Vyučující někdy nesledovali čas a protáhli výuku do části přestávky.

Při motivování žáků navazovali učitelé na jejich zkušenosti. Na začátku hodiny zdůraznili význam učiva pro další využití v praxi. Učitel v budově ZŠ velmi dobře pracoval s chybami žáků. Dokázal vysvětlit jejich příčiny a jeho přístup vedl ke zvýšení sebedůvěry žáků.

Kromě hodin v budově ZŠ nebyla vzájemná komunikace a spolupráce mezi žáky výrazná. V hodinách dominovali učitelé. Žáci většinou nebyli vedeni k diskutování o problémech a projevování vlastních názorů. V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra.

Vzdělávání v informatice a výpočetní technice mělo velmi dobrou úroveň.

Společenskovědní předměty

V průběhu inspekční činnosti byly hospitovány předměty dějepis, základy společenských věd a etika. Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty schválenými MŠMT ČR. Časová dotace předmětů odpovídá učebním plánům a členění učiva do ročníků vychází z učebních osnov. Časové a obsahové rozvržení učiva je zpracováno v tematických plánech vyučujících. Na plánování a přípravě výuky se významně podílí předmětová sekce. Činnost předmětové sekce je neformální, je zaměřena tak, aby byla zajištěna obsahová kontinuita výuky mezi ročníky a aby stanovené výukové cíle naplnily standard vzdělávání s přihlédnutím k zaměření školy.

Všichni vyučující společenských věd splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Kvalitu výuky pozitivně ovlivňuje učitelská praxe, erudice a hluboký zájem vyučujících o problematiku předmětů. Jejich přístup k výuce je tvořivý. Vyučování probíhá v běžných třídách, vybavených standardním způsobem. Výukové prostory i organizace výuky odpovídají psychohygienickým zásadám. Materiální zajištění výuky je na odpovídající úrovni. Při výuce se používají dějepisné atlasy, nástěnné mapy, odborné publikace, encyklopedie a řada doporučených učebnic včetně učebních materiálů vytvořených vyučujícími. Svě místo ve výuce má rovněž internet, používaný žáky při vyhledávání informací. Škola odebírá řadu odborných časopisů. Historický obzor, Český časopis historický, Jihočeský sborník historický a Soudobé dějiny jsou určeny pro výuku dějepisu, Sociologie, Psychologie, Euro, Střední Evropa a další přináší nejnovější informace potřebné pro výuku základů společenských věd. Žáci jsou vedeni k využívání služeb Státní vědecké knihovny i školní knihovny. Fond školní knihovny odpovídá potřebám výuky. Učební pomůcky jsou účelně využívány.

Všechny hospitované hodiny byly velmi dobře připraveny. Byly zahajovány uvedením tématu a cíle hodiny. Následovalo opakování předchozí látky s celou třídou nebo individuální zkoušení, při kterém byli ostatní žáci zaměstnáni činnostmi související s výkladem nové látky. Zkoušení dějepisné látky ve třídě s rozšířenou výukou němčiny probíhalo v jazyce německém. Vyučovací hodiny se vyznačovaly růzností aplikovaných didaktických metod, které žáky motivovaly a aktivizovaly. V nižších ročnících to byla práce ve skupinách a metoda učení z textu, ve vyšších pak metoda dialogická a metoda diskuse.

Při výkladu nové látky byly podle možností a vhodnosti uplatňovány mezipředmětové vztahy. Uvedená témata byla probírána do hloubky, žáci k výuce přistupovali aktivně a se zájmem. V předmětu etika měli žáci připraveny referáty, po kterých následovala diskuse k nastoleným problémům. V hodinách základů společenských věd po výkladu vyučujícího žáci diskutovali o filosofických otázkách souvisejících s probíraným tématem. V rámci výuky dějepisu píší žáci referáty, navštěvují výstavy a účastní se poznávacích exkurzí. Semináře k dějepisu jsou svým obsahem zaměřeny k prohloubení znalostí. Volí si je žáci, kteří se rozhodli z dějepisu maturovat. Hlubší dějepisné znalosti potřebují rovněž k přijímacím zkouškám na vysoké školy humanitního zaměření. Na seminářích jsou žáci seznamováni s odbornou literaturou a časopisy, je rozvíjena jejich schopnost samostatně pracovat s informačními zdroji. Navštěvují archivy. Píší referáty a zdařilé seminární práce.

Tradiční součástí výuky dějepisu je účast na projektech včetně projektů mezinárodních. V tomto školním roce je to projekt Expedice Neocastri 2001, pořádaný Klášterem sv. Petra a Pavla řádu servitů v Nových Hradech. Vybraní žáci spolupracují s odborníky reprezentujícími několik vědních oborů. Jsou rozděleni do tří týmů podle zájmu. Tým archeologů se podílí na archeologickém průzkumu tvrže Cuknštejn pod vedením zkušeného archeologa. Tým architektů mapuje pozůstatky zaniklých obcí a osad na území bývalého hraničního pásma. Tým sociologů se věnuje pod vedením sociologa zachycení vzpomínek pamětníků znovuosídlování pohraničí, konkrétně tzv. rumunských Slováků. Shromážděné poznatky budou podkladem pro připravovanou publikaci.

V průběhu vyučovacích hodin byli žáci motivováni zajímavou interpretací učiva. Projevovali zájem o probíranou látku a vyučovací předměty. Prostor pro dotazy, diskusi a uplatnění názorů žáků byl organickou součástí vyučování, stejně jako důraz na pochopení širokých souvislostí a aplikaci získaných poznatků. Hodnocení znalostí a klasifikace byly objektivní a zdůvodněné. Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na vzájemném respektu a důvěře, osobnost žáka byla respektována.

Vzdělávání ve společenských vědách mělo vynikající úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka ve sledovaných předmětech s výjimkou jazyka českého vykazovala výraznou převahu pozitiv. Celkově bylo vzdělávání hodnoceno jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry vedení a zřizovatele školy vědomě navazují na tradici církevního školství. Gymnázium je od svého založení zaměřeno na poskytování všestranného všeobecného vzdělání s důrazem na trvalé hodnoty křesťanské etiky. Jednou z priorit je výuka jazyků. Vedle angličtiny a němčiny nabízí škola také francouzštinu, španělštinu, ruštinu, latinu a řečtinu. V cizím jazyce jsou v některých třídách částečně vyučovány i další předměty, například zeměpis v angličtině, dějepis a dějiny výtvarného umění v němčině. Koncepce vzdělávání umožňuje absolventům pokračovat ve studiu na vysokých školách nejen humanitního, ale i technického zaměření.

Absolventi dosahují v průběhu let vysoké úspěšnosti v přijímání na vysoké školy. V minulém školním roce bylo přijato 94 % z přihlášených žáků. Žákům se daří i na vysokých školách v zahraničí. V současné době studuje 12 absolventů na univerzitách v Pasově, Heidelbergu, Tübingenu, Kolíně nad Rýnem a ve Vídni. Koncepční záměry školy se osvědčují v praxi. Podle statistiky vydané Úřadem práce za uplynulý rok pouze 2 žáci školy ze 115 vycházejících byli v rámci Jihočeského kraje evidováni jako nezaměstnaní. To svědčí o flexibilitě a schopnosti absolventů uspět na trhu práce i když nebyli přijati na vysokou školu. Tato skutečnost vypovídá ve prospěch gymnázia zvláště ve srovnání s absolventy odborných škol v Jihočeském kraji.

Činnost školy se řídí celoročním plánem, který obsahuje časové rozvržení školního roku, personální a materiální zabezpečení výuky, účast na předmětových olympiádách a soutěžích, činnost předmětových sekcí, další vzdělávání učitelů, výchovné poradenství a protidrogovou prevenci. Studijní pobyty žáků v zahraničí v délce jednoho roku nebo kratší jsou dlouhodobě připravovány ve spolupráci se zahraničními školami. Předpokladem výběru jsou výborné jazykové znalosti. V tomto školním roce studuje v Rakousku, Německu, Francii, USA a Brazílii 50 žáků. Nedílnou součástí plánu jsou rovněž sportovní aktivity, lyžařské kurzy a účast školy na sportovních soutěžích v tuzemsku i v zahraničí.

Významná je rovněž široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů včetně volitelných seminářů, reagující na požadavky žáků vzhledem k jejich směřování k vysokoškolskému studiu.

Součástí plánování jsou také stavební úpravy školy a domova mládeže. Celá řada záměrů již byla realizována.

Na základě rozhodnutí MŠMT ČR se ve školním roce 2002/2003 stane součástí Biskupského gymnázia církevní základní škola. Škola bude působit v budově, která patří Kongregaci sester Nejsvětější Svátosti v Rudolfovske ulici. Příkladem způsobem je umožněno studium nevidomé talentované žákyni, které při výuce pomáhá počítač s řádkem pro převod slepeckého písma. Brailův řádek, počítač a odpovídající pracovní stůl představuje hodnotu 264 000 Kč. Na úhradě přístroje se podílelo biskupství a některé sponzorské firmy.

V souladu s rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol čj. 21 870/2000-3 ze dne 21. 6. 2000 se výuka řídí podle následujících učebních plánů:

1. 79-41-K/001 Gymnázium, studium denní, délka studia 8 roků

2. 79-41-K/001 Gymnázium, studium denní, délka studia 4 roky
3. 79-41-K/001 Gymnázium, studium denní, délka studia 6 roků

Organizování

Život školy se řídí organizačním řádem, vypracovaným zřizovatelem a vedením školy. Vedení školy tvoří ředitel a 3 zástupci. První zástupce je statutární, přejímá v nepřítomnosti ředitele jeho pravomoci, druhý zástupce má na starosti výuku a výchovu. Náplní práce třetího zástupce jsou zahraniční styky. Zástupcům jsou svěřeny kompetence ve stanovených oblastech řízení. Také ostatní pracovníci mají jasně vymezeny své povinnosti a kompetence. Přehledná organizační struktura umožňuje účinné a efektivní řízení školy ve všech oblastech činnosti. Žákům je určen školní řád; jeho součástí jsou ustanovení o jejich právech a povinnostech. Dokumentace školy je vedena řádně a úplně. Ve škole jsou ustanoveny některé poradní orgány. Významné místo zaujímá rada školy, složená ze zástupců zřizovatele, učitelů, rodičů a předsedy studentského parlamentu. Studentský parlament představuje žákovskou samosprávu. Činnost předmětových sekcí je zaměřena na plánování a organizaci výuky. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, sestaveným v souladu s příslušnou vyhláškou.

Informace, určené vyučujícím, jsou předávány neprodleně. Žáci jsou informováni třídními učiteli a pomocí informačních nástěnek. Zákonní zástupci jsou informováni na plánovaných třídních schůzkách, v neodkladných případech telefonicky, písemně nebo při osobním jednání ve škole.

Informace o životě školy určené veřejnosti jsou předávány prostřednictvím internetu, příležitostně tiskem. Na tvorbě webových stránek se podílejí také žáci školy. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu se zákonem.

Vedení a motivování pracovníků

Způsob operativního řízení umožňuje realizaci všech plánovaných činností v průběhu školního roku. Vedení školy vytváří podmínky pro všestranné uplatnění individuálních schopností a tvořivosti všech pracovníků, zejména v oblastech týkajících se výuky předmětů, výchovného působení a organizování mimoškolní zájmové činnosti. Vyžaduje a umožňuje další vzdělávání pracovníků formou účasti na akcích pořádaných Jihočeskou Univerzitou a Pedagogickým centrem v Českých Budějovicích (někteří vyučující zde působí jako lektori), kde působí někteří vyučující jako lektori. Významným přínosem v dalším vzdělávání je možnost stáží na univerzitách v SRN a pobytu na dalších zahraničních stážích. Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků vychází z jejich pravidelného hodnocení na základě hospitací, výsledků zadávaných testů, všech předmětových soutěží a olympiád. Hodnotí se účast na vzdělávacích projektech domácích i zahraničních, kterých se škola účastní ve velké míře. Pravidelné sebehodnocení života školy je obsaženo ve výročních zprávách a zvláště v ročenkách, které Biskupské gymnázium vydává každoročně od svého založení.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolou celé organizační struktury školy se zabývá ředitel a jeho zástupci. Předmětem kontrolní činnosti je výchovně-vzdělávací proces, provoz školy včetně hospodaření. Hospitace jsou zaměřeny na plnění učebních osnov, dodržování tematických plánů a na metody práce vyučujících. Z hospitací jsou vyvozovány závěry, které jsou s vyučujícími projednávány. Kontrolní činnost je dále zaměřena na vedení pedagogické dokumentace a práci předmětových sekcí. Funkcí výchovného poradce je pověřena zkušená vyučující, která se vedle běžné činnosti spojené s touto funkcí zaměřuje na pomoc žákům

v maturitních ročnících při podávání přihlášek ke studiu na vysokých školách.

Kontrola plnění povinností vyučujících i provozních zaměstnanců je prováděna průběžně. Se systémem kontrol a kritérii hodnocení jsou pracovníci obeznámeni. Výsledky kontrolní a hospitační činnosti jsou analyzovány na pravidelných poradách vedení a výsledky analýz jsou využívány pro zlepšení práce školy. Opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou jednotlivým pracovníkům předávána písemně a jsou časově limitována. Pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků škola vedle vlastních testů používá průběžně testy SCIO a KALIBRO, které poskytují objektivní hodnocení kvality vzdělávání v celostátním měřítku.

Kontrolní činnost je plánovitá a systematická.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vytvářené vedením školy jsou příkladné. Koncepční záměry, plánování včetně organizování i vedení a motivování pracovníků jsou zcela mimořádné. Všechny sledované oblasti podmínek vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ekonomické zabezpečení, čerpání a zúčtování finančních prostředků

Školský úřad České Budějovice přidělil škole v rozpisu rozpočtu na rok 2000 finanční prostředky ze státního rozpočtu, které pokryly 76 % celkových neinvestičních nákladů školy.

Čerpání přidělených prostředků ze státního rozpočtu související s výchovou a vzděláváním žáků bylo účelné a hospodárné. Více než polovina státní dotace byla vyčerpána na výplatu mezd a s nimi spojených odvodů na zdravotní a sociální pojištění. Ostatní finanční prostředky byly použity na nákup učebních pomůcek a na úhradu provozních nákladů školy.

Vyúčtování čerpání prostředků státního rozpočtu za rok 2000 bylo provedeno v daných termínech. K vyúčtování je připojen rozpis nákladových účtů, které se vztahují k dotaci ze státního rozpočtu.

Vedení účetnictví

Biskupské gymnázium je nevýdělečná organizace, která účtuje v soustavě podvojného účetnictví. Škola má zpracovaný účtový rozvrh, který je v průběhu roku postupně doplňován. Účetní doklady mají všechny náležitosti, které ukládá zákon o účetnictví. Účetní knihy jsou vedeny na počítači v programu ISMO. Pokladní knihy jsou vedeny ručně a namátkově je čtyřikrát do roka prováděna kontrola pokladní hotovosti. Inventarizace majetku, závazků a pohledávek byla provedena na základě příkazu ředitele školy, který jmenoval také inventarizační komisi. Inventarizace je vedena v inventárních knihách, ve kterých je majetek rozdělen podle pořizovací ceny do příslušných kategorií. Součástí inventarizace jsou vypracované místní seznamy pro jednotlivé místnosti školy. V roce 2000 byla provedena fyzická i dokladová inventura. V rámci kontrolní činnosti byla namátkově provedena kontrola zápisů v inventární knize. Kontrolováno bylo zapsání nově pořízených počítačů v návaznosti na údaje v účetních dokladech.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Přidělená dotace ze státního rozpočtu na rok 2000 byla vzhledem k účelu poskytnutí využita hospodárně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Od roku 1992 probíhá na škole rozšířená výuka německého jazyka pod vedením rodilých mluvčích delegovaných německou vládou. Cílem tohoto programu je umožnit žákům, kteří splní daný počet vyučovacích hodin německého jazyka, složit zkoušky k získání tzv. německého jazykového diplomu (die zweite Stufe des Deutschen Sprachdiploms der Kultusministerkonferenz). Tento diplom je celosvětově uznávaná zkouška, umožňující absolventům studovat na univerzitách v německy mluvících zemích bez jakýchkoliv dodatečných jazykových zkoušek. Zkoušky se od roku 1997 skládají každoročně a žáci školy dosahují vynikajících výsledků a úspěšnosti přes 99 %.
- V uplynulých letech Ústav pro informace ve vzdělávání publikoval celostátní hodnocení škol úspěšnosti v přijímacím řízení na vysoké školy. Biskupské gymnázium se umístilo dvakrát na prvním místě v rámci Jihočeského kraje. V hodnocení úrovně vědomostí na základě celostátních testů bylo jednou na prvním a jednou na druhém místě.
- Biskupské gymnázium se zapojilo do spolupráce se zahraničními školami v rámci programu Comenius (trilaterální spolupráce Dánska, Španělska a České republiky při vydávání společného časopisu Millennium).
- Biskupské gymnázium získalo grant od Česko-německého fondu budoucnosti pro projekt Češi a Němci ve středověku, na němž se podílí partnerská škola partnerská škola v Bambergu, SRN. S programem příhraniční spolupráce Phare uspořádalo setkání pěveckých sborů tří měst (Pasov, Freistadt, Č. Budějovice)

Domov mládeže

Výchovný program domova mládeže vychází z rámcového plánu práce pro školní rok 2001/2002. Představuje ucelenou koncepci organizace života ubytovaných žáků. Ubytovány jsou pouze žáci školy. K žákům se přistupuje individuálně s ohledem na věk, schopnosti a jejich zájmy. Výchovný program odpovídá možnostem a podmínkám domova, věkové skladbě žáků a bere v úvahu jejich studijní a zájmové zaměření. Je založen na zásadách dobrovolnosti. Vychovatelky jsou v případech nutnosti v kontaktu s rodiči ubytovaných žáků.

Organizace života v domově mládeže umožňuje žákům vedle přípravy na výuku účast na celé řadě pravidelných zájmových aktivit. Mezi sportovní činnosti patří aerobik a jazzgymnastika, míčové hry, volejbal, basketbal. K dispozici je také posilovna. Žáci se mohou věnovat sborovému zpěvu, práci ve výtvarném kroužku a kroužku vaření. Mají možnost navštěvovat divadelní a filmová představení ve městě. Bohatý je celoroční program sportovních akcí a soutěží. Na všech aktivitách domova mládeže se podílejí učitelé školy.

Domov mládeže se nachází v objektu školy. Jeho součástí je kuchyně s jídelnou, kde mají žáci zajištěno celodenní stravování. Ubytovací kapacita je 90 lůžek. V současné době je ubytováno 90 žáků, z toho 85 je do věku osmnácti let a 5 žáků pomaturitního studia. Z toho je 19 chlapců a 71 dívek. Žáci bydlí ve dvou, tří a čtyřlůžkových pokojích, jejichž zařízení odpovídá požadavkům kulturního bydlení. Vzhledem k tomu, že domov mládeže je součástí školy, má vhodné prostory pro všechny nabízené aktivity i přípravu na vyučování. Školní knihovna je

žákům k dispozici. Prostředí domova je podnětné a estetické. Pozitivně je hodnocena skutečnost, že žákům je umožněna individuální výzdoba a úprava pokojů. Všechny prostory jsou udržovány v čistotě.

Organizace provozu domova mládeže, metody a formy činnosti jsou v souladu s výchovně vzdělávacím programem školy a odpovídají věkové struktuře a studijnímu zaměření ubytovaných žáků. Vychovatelky sledují studijní výsledky jim svěřených žáků a v nutných případech informují rodiče žáků. Příprava na výuku, samostudium, je stanovena řádem domova. Vedoucí vychovatelka se z titulu své funkce zúčastňuje porad vedení školy, kde se řeší případné problémy chování a prospěchu žáků a přijímají se rozhodnutí směřující k nápravě.

Organizace provozu domova mládeže, metody a formy činnosti jsou v souladu s výchovně vzdělávacím programem školy. Odpovídají věkové struktuře a studijnímu zaměření žáků. Provoz domova mládeže zajišťuje vedoucí vychovatelka a 2 vychovatelky. Jejich počet vzhledem k počtu ubytovaných žáků odpovídá obecně závazným předpisům. Služby vykonávají podle rozpisu služeb. Míra přímé výchovné činnosti všech vychovatelek odpovídá obecně platným předpisům a je prokazatelná. Organizační struktura umožňuje účinné řízení chodu domova mládeže a realizaci ročního rámcového plánu činnosti. Veškerá pedagogická dokumentace je řádně vedena. Život domova se řídí vnitřním řádem, který obsahuje práva i povinnosti všech ubytovaných. S vnitřním řádem jsou prokazatelně seznamováni při zahájení školního roku ubytovaní žáci i jejich zákonní zástupci.

Činnost domova mládeže byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina vydaná MŠMT ČR čj. 1488/1990 ze dne 23. 10. 1990
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 21 870/2000-21 a účinností od 1. 7. 2000
- Schválené učební dokumenty
- Tematické plány učitelů
- Písemné práce žáků
- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 200/2001
- Plán práce školy
- Organizační řád
- Zahajovací výkaz
- Účtový rozvrh na rok 2000
- Vyúčtování čerpání prostředků státního rozpočtu za rok 2000
- Hlavní účetní knihy za rok 2000
- Účetní a pokladní doklady září a říjen 2000
- Inventurní kniha a zápisy z inventarizace

ZÁVĚR

Výuka ve škole probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Průběh a hodnocení vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, podmínky vzdělávání jako vynikající.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v roce 2000 byly čerpány efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Jiří Filla	
Členové týmu	Jiří Horák, promováný historik	
	PaedDr. Eva Klasová	
	Mgr. Lidmila Schleissová	
	PhDr. Marie Stolbenková	
Další zaměstnanci ČŠI	Jaroslava Moserová, Zdena Smotlachová	

V Českých Budějovicích dne 27. 2. 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 2. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Zdeněk Dvořák

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy		
Zřizovatel	26.4.2002	07-1547/02-2053
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány